

GFT-INZAMELING VOOR ALLE HOOGBOUW IN HAARLEM EN ENSCHEDE

Om een volgende stap vooruit te maken met afvalscheiding voorzien de gemeenten Haarlem en Enschede in 2021 alle hoogbouwbezoekers van verzamelcontainers voor gft. Verwacht resultaat: 5% minder restafval voor de hele gemeente.

TEKST: ADDIE WEENK (RWS) EN LIANNE PIT (NVRD), M.M.V. DE AFVALSPIEGEL

Haarlem is in 2016 gestart met de implementatie van het Strategisch Plan Afvalscheiding. Het streven hierbij is om het restafval in 2022 te verminderen naar 130 kg per persoon per jaar in 2022. Via 51% bronscheiding, met aanvullend nascheiding en andere maatregelen, moet zo ongeveer 68% van het afval gescheiden worden. Onderdeel van die maatregelen is een pilot Schillenboer geweest, speciaal voor een compact hoogbouwgebied met smalle straten en woningen met kleine keukens. Inwoners kregen een keukenbakje voor het gft-afval en konden deze legen in de verzamelcontainers op straat. "Ook reden we ter promotie met een schillenboer langs, waarbij mensen het gft-afval konden inleveren. Dit werkte heel erg goed" zo stelt Marijn van der Maesen, manager Klant en Innovatie bij inzamelaar Spaarnelanden.

MINICONTAINER

"Voor de hoogbouw testten we drie verschillende systemen voor het inzamelen van gft-afval: ondergrondse containers met pastoegang, semi-ondergrondse containers en vrij toegankelijke minicontainers op standaard. Al snel werd duidelijk

dat de minicontainers veruit het beste werkten", aldus Van der Maesen. "Ze zijn goed herkenbaar en leveren op de meeste locaties schone stromen op. Daarom kozen we ervoor om gefaseerd in alle wijken van Haarlem deze inzamelmethode uit te rollen. In 2021 moeten alle inwoners van Haarlem over zijn op dit systeem. Naast de rolcontainers voor gft-afval gebruiken we grondstofstraatjes. Dit is een groepje (ondergrondse) containers voor restafval, papier, pbd en gft. Ook trokken we grondstofstraatadoptanten aan, inwoners die zich vrijwillig bezig houden met de containers en het scheidingsgedrag van buurtbewoners. De afvalcoach stuurt de vrijwilligers aan en staat in nauw contact om hen van informatie te voorzien en eventuele problemen te tackelen. Dit netwerk werkt erg goed en gaf de bewonersparticipatie een boost."

COMMUNICATIE

De gemeente communiceert via de campagne 'Elke kilo telt'. Van der Maesen: "Hierin werken we aan een positieve associatie met afval en wijzen we inwoners op het feit dat afval een grondstof is, zo laten we het belang van de zuiverheid zien. Vorig jaar hebben we de grote kerstboom op de markt in de stad verwerkt tot een parfum en dit uitgedeeld aan inwoners. Zo laten we zien dat van afval producten te maken zijn die echt waarde hebben. Verder betrekken we in elke wijk de inwoners bij de verandering. Het maatwerk zit in de combinatie van communicatie, participatie en inzamel-faciliteiten op straat. We organiseren daarom bewonersavonden en bespreken hoe het afval scheiden er in hun wijk uit komt te zien. Met deze aanpak liggen we met bronscheiding in de hele stad goed op koers met 51% bijna binnen bereik."

ENSCHEDA

In Enschede is in 2017 diftar ingevoerd. Vanuit hoogbouwbezoekers kwam de wens om groente-, fruit- en tuinafval (gft) apart kwijt te kunnen. Tuinafval is er in de hoogbouw nauwelijks en dus plaatste de gemeente verzamelcontainers voor groente-, fruit- en etensresten (gfe). Niek Busschers van Twente Milieu: "Hierdoor wordt meer gfe gecomposteerd in plaats van als restafval verbrand. Dat is winst voor zowel het milieu als ook financieel."

Afgelopen jaar plaatste Twente Milieu bij elk hoogbouwcomplex een 240-liter mini-container in een metalen behuizing. Deze speciale gfe-verzamelcontainer heeft een goed bereikbare 10-liter inwerpklep en kan alleen met de milieupas worden geopend. Hierdoor is het gebruik minder anoniem en wordt er minder vervuiling verwacht. Proeven met deze manier van gfe-inzameling in drie proefgebieden waren succesvol: bewoners zijn enthousiast en zo'n 71% van de huishoudens maakt er gebruik van. Gemiddeld bieden de gebruikers om de dag gfe aan.

In een aantal gevallen waren meerdere gfe-verzamelcontainers per locatie nodig. Toen kwam het voor dat het gfe niet evenredig over de geplaatste containers werd verdeeld: bewoners kozen de dichtstbijzijnde, ondanks dat de containers naast elkaar stonden. Op die locaties is daarom gewerkt met cijferstickers, waarbij de even- en on-even huisnummers zijn verdeeld over de geplaatste verzamelcontainers.

CAPACITEIT

In totaal gaat Enschede in 2021 345 gfe-verzamelcontainers plaatsen bij hoogbouw. Er is gekozen voor 60 aansluitingen per container. Dit is voldoende, meent Busschers,

mits er een wekelijkse lediging plaatsvindt. Met deze frequentie worden ook geuroverlast en fruitvliegjes voorkomen. Met dit systeem verwacht Busschers dat de containers ook niet te zwaar worden (maximaal 50 kilogram). Men verwacht kennelijk een respons van circa 30%.

Alle hoogbouwhuishoudens krijgen een gratis 2,5-liter bakje aangeboden voor in de keuken, met een wikkel waarop onder andere staat wat er wel en niet in mag. Deze wordt persoonlijk deur-aan-deur overhandigd met een toelichting over het scheiden van gfe-afval.

KWALITEIT

In de proefperiode werd in de verzamelcontainers weinig vervuiling aangetroffen. Wel speelt er een mogelijk probleem rondom de zakjes waarin bewoners het gfe veelal aanbieden. Soms zijn dit composteerbare zakjes, maar soms ook gewone plastic zakjes. Dat zou kunnen leiden tot afkeur. Hopelijk leidt het uitdelen van de aanrechtbakjes tot een afname van het gebruik van zakjes.

Bang voor andere vervuiling is Busschers niet: "Het gaat niet om een anonieme verzamelcontainer, de opening is klein en als mensen ander afval kwijt willen dan doen ze dit in andere containers of andere plekken." Als er op bepaalde locaties veel vervuiling in de verzamelcontainers zit, wordt het gesprek aangegaan met de gebruikers om te kijken of er sprake is van onwetendheid of dat er andere factoren spelen. Blijft het probleem dan kunnen de verzamelcontainers in het uiterste geval (tijdelijk) worden afgesloten of weggehaald.

VERWACHTINGEN

Als 50 tot 75% van de hoogbouwbezoekers meedoet, levert dit de gemeente 4 tot 6 kilo minder restafval over de hele gemeente op, zo is de verwachting. Dit brengt de gemeente weer dicht bij de doelstellingen van 100 kilogram restafval per inwoner per jaar. In 2019 betrof dit nog 121 kilogram per inwoner. Verder is de verwachting dat een hoog serviceniveau bewoners stimuleert om mee te doen. Door de verzamelcontainers regelmatig te onderhouden en schoon te houden blijft het aantrekkelijk om gebruik te maken van de gfe-verzamelcontainers. ↩